

NÁZEV: Metodický pokyn pro realizaci veřejných zakázek v rámci projektu Podpora sociálních služeb v Jihočeském kraji II. (dále též jen „Metodika“)

**ČÍSLO: MP/93/OSVZ
ZMĚNA Č.: PŮVODNÍ ZNĚNÍ
PLATNOST OD: 14. 1. 2013
ÚČINNOST OD: 14. 1. 2013
ROZSAH PŮSOBNOSTI: OSVZ**

TÍMTO METODICKÝM POKYNEM SE RUŠÍ PŘEDPIS: ---

Vypracoval: JUDr. Olga Straková, advokátka ve spolupráci s GPL-INVEST s.r.o.
Schválil: Mgr. Petr Studenovský, vedoucí OSVZ
Za aktualizaci zodpovídá: Ing. Jana Moravcová, Mgr. Lenka Sládková, OSVZ

Vydáno: v tištěné podobě, na intranetu na adrese: Vnitřní předpisy KÚ

ZMĚNOVÝ LIST K: MP/ 93/OSVZ

Změna č.	Původní vydání
Platnost od:	20. 12. 2012
Předmět změny:*)	Beze změny
Změna č.	
Platnost od:	
Předmět změny:*)	
Změna č.	
Platnost od:	
Předmět změny:*)	
Změna č.	
Platnost od:	
Předmět změny:*)	
Změna č.	
Platnost od:	
Předmět změny:*)	
Změna č.	
Platnost od:	
Předmět změny:*)	
Změna č.	
Platnost od:	
Předmět změny:*)	
Změna č.	
Platnost od:	
Předmět změny:*)	

*) *Předmětem změny se rozumí v čem nastala úprava (článek, strana apod.), při rozsáhlejších úpravách možno uvést v celém rozsahu.*

Čl. 1

Úvod

1. Výchozí situace

Zadavatel je na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace č. OPLZZ-ZS824-51/2012, vydaného Ministerstvem práce a sociálních věcí v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, příjemcem dotace na projekt „Podpora sociálních služeb v Jihočeském kraji II“ reg. č. CZ.1.04/3.1.00/05.00066 (dále též „**Projekt**“).

Účelem dotace je podpora sociálního začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením zajištěním a zvýšením dostupnosti vybraných druhů sociálních služeb na území Jihočeského kraje.

Oblast podpory: 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb
Prioritní osa: 3 Sociální integrace a rovné příležitosti
Místo dopadu Projektu: Jihočeský kraj

Zadavatel jakožto příjemce dotace je povinen finanční prostředky dotace alokovat osobám - poskytovatelům sociálních služeb postupem dle právních předpisů upravujících v České republice veřejné zadávání (zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, dále též jen „ZVZ“, a zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení, ve znění pozdějších předpisů; problematika toho, který z těchto zákonů je použitelný, je řešena dále v této Metodice), v souladu s Metodickým pokynem pro zadávání zakázek OP LZZ a v souladu se Směrnicí Jihočeského kraje č. SM/18/RK stanovující zásady pro zadávání veřejných zakázek Jihočeským krajem a jím zřízenými příspěvkovými organizacemi a založenými obchodními společnostmi.

S ohledem na to, že oblast poskytování sociálních služeb je oblastí specifickou, kdy trh poskytovatelů sociálních služeb není příliš široký a existující síť sociálních služeb v Jihočeském kraji v rámci některých služeb zaznamenává existenci pouze jediného poskytovatele schopného zajistit dostupnost příslušné sociální služby ve smyslu požadavků aktuálního Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Jihočeském kraji na roky 2011 - 2013, lze očekávat, že při zadávání veřejných zakázek bude docházet k situaci, kdy Zadavatel v rámci zadávacího řízení obdrží pouze jedinou nabídku. Tím je ohrožena realizace Projektu a v důsledku toho i poskytování sociální služby v případě, kdy je postupováno dle ZVZ, jelikož dle nedávné novely tohoto zákona účinné od 1. 4. 2012 (konkrétně pak ustanovení v § 84 odst. 1 písm. e), které bylo novelizováno), je Zadavatel povinen zrušit bez zbytečného odkladu zadávací řízení, pokud obdržel pouze jednu nabídku nebo po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka (s v tomto zákoně stanovenými výjimkami).

2. Cíl Metodiky

Tato Metodika reaguje na nastalou situaci. Jejím cílem je doporučit Zadavateli takový postup při veřejném zadávání zakázek na poskytování sociálních služeb, který bude v souladu s právním řádem České republiky a závaznými předpisy Evropské unie a dalšími dokumenty, kterými je Zadavatel povinen se řídit, a zároveň umožní realizovat Projekt.

Metodika se tedy zaměřuje zejména na analýzu postupů, které umožní Zadavateli zadat veřejnou zakázku na sociální služby i v případě, kdy v určité oblasti, ve které existuje dle objektivního zjištění Zadavatele potřeba poskytování sociálních služeb, působí pouze jediný poskytovatel sociálních služeb, resp. lze důvodně očekávat podání pouze jediné nabídky k hodnocení v rámci veřejného zadávání.

3. Právní prostředí

Zpracovatelé při tvorbě této Metodiky vycházeli z těchto závazných předpisů, rozhodnutí státních orgánů či jiných dokumentů Zadavatele:

- zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZVZ**“),
- zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**KZ**“)
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o sociálních službách**“),
- Metodický pokyn pro zadávání zakázek OP LZZ, ve znění účinném ode dne 1. 11. 2012 (dále jen „**Metodický pokyn OP LZZ**“),
- Směrnice Jihočeského kraje č. SM/18/RK stanovující zásady pro zadávání veřejných zakázek Jihočeským krajem a jím zřízenými příspěvkovými organizacemi a založenými obchodními společnostmi, ve znění účinném ode dne 15. 10. 2012 (dále jen „**Směrnice**“),
- rozhodnutí o poskytnutí dotace č. OPLZZ-ZS824-51/2012, vydané Ministerstvem práce a sociálních věcí v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost na Projekt (dále jen „**Rozhodnutí o poskytnutí dotace**“),
- Žádost Zadavatele o finanční podporu z OP LZZ ze dne 31. 7. 2012 (dále jen „**Žádost Zadavatele**“),
- Rozhodnutí ředitele Krajského úřadu číslo RŘ/70/REDI, o vydávání vnitřních předpisů a právních předpisů Jihočeského kraje, ve znění účinném od 1. 12. 2010 (dále jen „**Rozhodnutí ředitele KÚ**“).

Zároveň Zpracovatelé při tvorbě Metodiky podpůrně vycházeli z následujících materiálů, které jsou veřejně dostupné nebo které Zadavatel získal v rámci své činnosti. Tyto dokumenty nejsou pro Zadavatele závazné, nicméně jejich předmět či obsah je obdobný jako předmět této Metodiky a dotýkají se shodné či obdobné problematiky, z tohoto důvodu lze závěry v nich uvedené podpůrně použít či s nimi polemizovat při tvorbě této Metodiky. Jedná se o tyto materiály:

- Metodika způsobu zadávání veřejných zakázek na poskytování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji v rámci individuálních projektů financovaných z ESF – OP LZZ, vypracovaná advokátní kanceláří HOLEC, ZUSKA & Partneři, která byla schválena Radou Královéhradeckého kraje (dále jen „**Metodika KHK**“),
- dopis Bc. Vladimíra Šišky, MBA, náměstka Ministra práce a sociálních věcí, ze dne 24. 9. 2012,
- Právní analýza II – Rozbor právního systému České republiky v oblasti sociálních služeb a jejich financování ve vztahu k právu Společenství v oblasti sociálních služeb v obecném zájmu, vypracovaná advokátní kanceláří HOLEC, ZUSKA & Partneři dne

14. 7. 2011 pro Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „*Právní analýza II*“).

Zpracovatelé připravovali tuto Metodiku s ohledem na Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2011 – 2013 (dále též „*SPRSS JČK*“) a Akční plán střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje pro rok 2012, dostupný na webových stránkách Zadavatele www.kraj-jihocesky.cz.

4. Použité zkratky

V textu Metodiky jsou použity tyto zkratky, které mají následující význam:

JŘBU	Jednací řízení bez uveřejnění
JŘSU	Jednací řízení s uveřejněním
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
Individuální projekt	Individuální projekt Zadavatele financovaný z OP LZZ, který se zaměřuje na poskytování vybraných sociálních služeb
JČK	Jihočeský kraj

Čl. 2

Právní úprava veřejného zadávání v ČR

1. ZVZ

Postup při zadávání veřejných zakázek je obecně upraven v ZVZ. V této části Metodiky Zpracovatelé zmiňují ta ustanovení tohoto zákona, která jsou zásadní z pohledu dosažení cíle stanoveného touto Metodikou.

Za zadavatele se podle ZVZ považuje zejména veřejný zadavatel, kterým je mimo jiné též územní samosprávný celek. Zadavatel je tedy dle ZVZ veřejným zadavatelem.

Pokud Zadavatel zajišťuje poskytování sociálních služeb dalšími právníckými či fyzickými osobami (tzn. poskytovateli sociálních služeb) a není povinen postupovat dle KZ, jedná se o veřejnou zakázku ve smyslu § 7 ZVZ. Zadavatel je v tomto případě povinen postupovat v souladu se ZVZ, s výjimkami plynoucími ze ZVZ a dále v Metodice popsanými.

I tehdy, když dle výjimek plynoucích ze ZVZ není nutné dle tohoto zákona postupovat, Zadavatel je povinen dodržovat zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace (srov. ustanovení § 6 odst. 1 ZVZ).

Veřejné zakázky je nutné dělit dle předmětu na veřejné zakázky na dodávky, na služby a na stavební práce (tj. dle „druhu veřejných zakázek“). Z pohledu potřeb Metodiky se dále budeme zabývat jen veřejnými zakázkami na služby.

Podle výše předpokládané hodnoty se veřejné zakázky dělí na nadlimitní veřejné zakázky, podlimitní veřejné zakázky (nejméně 1 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty a nejvýše dle

limitu stanoveného prováděcím právním předpisem ZVZ) a veřejné zakázky malého rozsahu (hodnota nedosáhne 1 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty).

Pokud se jedná o veřejnou zakázku malého rozsahu, není Zadavatel dle ustanovení § 18 odst. 5 ZVZ povinen zadávat takovou veřejnou zakázku podle ZVZ; je však povinen dodržet zásady uvedené v ustanovení § 6 ZVZ.¹

Nepůjde-li o veřejnou zakázku malého rozsahu, pak je třeba ji zadat v některém ze zadávacích řízení dle ZVZ. ZVZ upravuje tyto druhy zadávacích řízení:

- a) otevřené řízení,
- b) užší řízení,
- c) jednací řízení s uveřejněním,
- d) jednací řízení bez uveřejnění,
- e) soutěžní dialog,
- f) zjednodušené podlimitní řízení.

Podle ustanovení § 84 odst. 1 písm. e) ZVZ je Zadavatel povinen zrušit bez zbytečného odkladu zadávací řízení, pokud obdržel pouze jednu nabídku nebo po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka; to neplatí v případech uvedených v ustanovení § 71 odst. 7 věty druhé ZVZ.

Podle ustanovení § 71 odst. 7 ZVZ, pokud zadavatel obdrží ve lhůtě pro podání nabídek pouze jednu nabídku, obálka se neotevívá; o této skutečnosti zadavatel bezodkladně vyrozumí uchazeče. To neplatí, pokud zadavatel postupuje podle ustanovení § 22 odst. 3 a 4, § 23 odst. 4 až 8 a 10 nebo zadává veřejnou zakázku na základě rámcové smlouvy.

Ustanovení § 23 ZVZ upravuje zákonné podmínky, při jejichž splnění je možné použít při zadání veřejné zakázky jednací řízení bez uveřejnění. Podle § 23 odst. 4 písm. a) ZVZ je to mimo jiné tehdy, jestliže veřejná zakázka může být splněna z technických či uměleckých důvodů, z důvodů ochrany výhradních práv nebo z důvodů vyplývajících ze zvláštního právního předpisu pouze určitým dodavatelem.

Podle ustanovení § 86 odst. 1 ZVZ veřejný zadavatel uveřejní formou předběžného oznámení nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky. Veřejný zadavatel je oprávněn zahájit zadávací řízení nejdříve 1 měsíc od odeslání předběžného oznámení.

Podle ustanovení § 146 odst. 2 ZVZ je Zadavatel v případech, kdy nebyl povinen uveřejnit oznámení o zahájení zadávacího řízení, oprávněn uveřejnit dobrovolné oznámení o záměru uzavřít smlouvu.

Shrnutí:

S ohledem na předmět Metodiky popsany v jejím článku 1. odst. 1.2. je nutné se dále zabývat zejména situací popsanou v ustanovení § 84 odst. 1 písm. e) ZVZ, tj. situací, kdy Zadavatel v rámci zadávacího řízení dle ZVZ obdrží pouze jedinou nabídku a bude nucen zadávací řízení zrušit, a zákonnými možnostmi eliminace tohoto postupu.

¹ Zároveň je nicméně i v případě veřejné zakázky malého rozsahu Zadavatel povinen postupovat dle Metodického pokynu OP LZZ a Směrnice, což bude dále rozvedeno.

Možnost eliminace tohoto postupu je nastíněna v samotném ustanovení § 84 odst. 1, písm. e) ZVZ, a sice odkazem na ustanovení § 71 odst. 7 věty druhé ZVZ. Toto posledně citované ustanovení v sobě v podstatě shromažďuje odkazy na výjimky z pravidla zakotveného v ustanovení § 84 odst. 1, písm. e) ZVZ. Jednou z těchto výjimek je použití JŘBU. S ohledem na výchozí stav popsany výše v článku 1 odst. 1.1. této Metodiky se jeví jako možné využít právě této výjimky, tedy zadat veřejnou zakázku formou jednacního řízení bez uveřejnění (JŘBU). Podmínky pro zadávání veřejné zakázky formou tohoto řízení jsou uvedeny v ustanovení § 23 ZVZ a budou blíže rozvedeny dále v této Metodice.

Vedle JŘBU se Metodika bude zabývat možností zadat veřejnou zakázku dalšími druhy zadávacích řízení, zejména formou jednacního řízení s uveřejněním (JŘSU), když zcela jistě je nutno pamatovat na situace, kdy JŘBU nebude možno aplikovat.

2. KZ

Podmínky a postup Zadavatele při uzavírání koncesních smluv upravuje KZ.

Podle ustanovení § 16 KZ koncesní smlouvou se koncesionář zavazuje poskytovat služby nebo i provést dílo a zadavatel se zavazuje umožnit koncesionáři brát užitky vyplývající z poskytování služeb nebo z využívání provedeného díla, popřípadě spolu s poskytnutím části plnění v penězích. Podstatnou část rizik spojených s braním užitků vyplývajících z poskytování služeb nebo z využívání provedeného díla nese koncesionář; rozdělení ostatních rizik mezi zadavatele a koncesionáře stanoví koncesní smlouva.

Koncesní řízení je upraveno v části druhé KZ, konkrétně v ustanoveních § 4-15, kdy v řadě případů je odkazováno na konkrétní ustanovení ZVZ (obecné shrnující ustanovení odkazující na použití ZVZ v KZ není).

Podle ustanovení § 6 odst. 2 KZ Zadavatel může koncesní řízení zrušit, pokud si to vyhradí v oznámení podle odstavce 1. Mimo to platí pro zrušení koncesního řízení rovněž příslušná ustanovení ZVZ o zrušení zadávacího řízení, včetně důvodů tohoto zrušení. V tomto ustanovení lze tedy najít odkaz na ustanovení § 84 odst. 1 písm. e) ZVZ, stanovující povinnost zrušit zadávací řízení v případě podání jediné nabídky.

Podle ustanovení § 5 KZ Zadavatel nemusí postupovat podle části druhé KZ, která upravuje koncesní řízení, činí-li předpokládaný příjem koncesionáře méně než 20 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, Zadavatel je však povinen dodržet zásady uvedené v § 3a (tj. zásadu transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace). Jedná se o tzv. malou koncesi.

Shrnutí:

Koncesní řízení podle KZ by se mělo použít v případě, kdy součástí příjmu dodavatele bude i právo pobírat užitky vyplývající z poskytování služeb v podobě plateb od koncových uživatelů s tím, že právo tyto užitky přijímat Zadavatel zavazuje umožnit dodavateli.

Použití KZ připadá v úvahu zejména v případě tzv. úhradových sociálních služeb. Při poskytování těchto úhradových sociálních služeb část příjmů poskytovatele tvoří příjmy od samotných uživatelů služby. Maximální výše úhrady ze strany uživatelů sociální služby stanoví prováděcí právní předpis k zákonu o sociálních službách. Blíže se k tomu, zda je Zadavatel povinen postupovat dle ZVZ či KZ, vyjadřuje tato Metodika v článku 5.

V případě, že by byla podána jediná nabídka v koncesním řízení, na základě odkazu v KZ na použití § 84 odst. 1 písm. e) ZVZ by bylo nutné též koncesní řízení v tomto případě zrušit.

3. Metodický pokyn OPP LZZ

V souladu s článkem 8. Rozhodnutí o poskytnutí dotace je Zadavatel povinen postupovat při zadávání zakázek v rámci projektu OP LZZ v souladu s pravidly stanovenými tímto Metodickým pokynem OP LZZ ve verzi platné v den zadání zakázky.

V článku 1 odst. 1.2. Metodického pokynu OP LZZ jsou definovány zásady zadávání zakázek v OP LZZ, kde jsou stanoveny principy, kterými se Zadavatel musí řídit při zadávání zakázek v rámci projektu OP LZZ. Zadavatel je např. povinen dodržovat základní principy, kterými jsou princip transparentnosti, rovného zacházení a diskriminace. V rámci principu zákazu diskriminace je Zadavatel povinen postupovat vždy tak, aby nedošlo k diskriminaci žádného z dodavatelů. To znamená, že podmínky při zadávání veřejné zakázky musí být zadavatelem stanoveny vždy tak, aby zároveň umožňovaly výběr nejvhodnějšího dodavatele, ale na druhé straně neuzavíraly přístup jinému dodavateli do řízení, např. z důvodů nesouvisejících s předmětem veřejné zakázky.

Metodický pokyn OP LZZ upravuje dva rozdílné postupy:

1. Postup při zadávání zakázek, na které se nevztahují postupy upravené ZVZ (článek 2 Metodického pokynu OP LZZ).
2. Postup při zadávání zakázek, na které se postupy ZVZ vztahují (článek 3 Metodického pokynu OP LZZ).

Zadavatel je povinen postupovat tak, aby nedocházelo k dělení předmětu zakázky na menší zakázky s cílem snížit hodnotu zakázky pod stanovené limity pro jednotlivé postupy.

Postup ad 1)

V tomto případě, tj. při postupu dle článku 2 Metodického pokynu OP LZZ, je nutné se řídit při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu.

V článku 2 Metodického pokynu OP LZZ jsou rozděleny postupy zadavatele v případě, že hodnota zakázky nepřesahuje 500 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, resp. přesahuje 500 000 Kč bez daně z přidané hodnoty a nedosahuje 1 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty. V prvním případě je postup značně zjednodušený, proto se budeme zabývat druhým případem, který stanovuje řadu povinností².

² Zadavatele je povinen zveřejnit výzvu na webových stránkách www.esfcr.cz, když lhůta pro podání nabídky nesmí být kratší než 10 dní ode dne uveřejnění výzvy. Je vhodné, aby zadavatel oslovil rovněž alespoň 3 dodavatele, kteří nabízejí požadované plnění na trhu a o kterých lze na základě dostupných informací předpokládat, že jsou schopni požadované plnění dodat řádně a včas (náležitosti výzvy jsou stanoveny v článku 2. odst. 2.2. Metodického pokynu OP LZZ). Rovněž je vhodné, aby zadavatel zveřejnil výzvu též na jiných všeobecně dostupných místech. Zadavatel je povinen bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem zaslat informaci o výsledku řízení k uveřejnění na webových stránkách www.esfcr.cz. Zadavatel je povinen zveřejnit na svém profilu uzavřenou smlouvu, a to do 15 dnů od jejího uzavření. Zadavatel může zrušit zadávací řízení bez zbytečného odkladu, pokud by mu byla podána pouze jedna úplná nabídka.

Zadavatel zejména může v případě, že poptávané plnění může z technických důvodů nebo z důvodu vyplývajícího ze zvláštního právního předpisu poskytnout pouze jeden určitý dodavatel, oslovit tohoto jediného dodavatele bez ohledu na skutečnost, že předpokládaná hodnota zakázky je rovna nebo přesahuje 500 000 Kč; v takovém případě může zadavatel zadat zakázku tomuto dodavateli postupem dle kapitoly 2.1.1. Metodického pokynu OP LZZ. Pokud nastane situace, že zadavatel sice osloví alespoň předepsaný počet dodavatelů a zároveň řádně uveřejní výzvu, a přesto úplnou nabídku obdrží pouze od jednoho dodavatele, může v tomto případě buď zrušit zadávací řízení nebo zahájit nové, nebo uzavřít smlouvu s dodavatelem, který předložil úplnou nabídku³.

Postup ad 2)

Pokud Zadavatel postupuje (je povinen postupovat) dle ZVZ, je vázán vedle ZVZ též pravidly stanovenými v článku 3 Metodického pokynu OP LZZ. Zde jsou nad rámec ZVZ stanoveny tyto další povinnosti Zadavatele:

- Povinnost zveřejnit v případě zjednodušeného podlimitního řízení vedle ZVZ požadovaného způsobu uveřejnění výzvu k podání nabídky a k prokázání splnění kvalifikace i na www.esfcr.cz v případě zadávání veřejné zakázky formou zjednodušeného podlimitního řízení. Metodika KHK doporučuje z důvodu transparentnosti i zvážení uveřejnění výzev k podání nabídky (resp. výzvy k jednání) v případě ostatních druhů řízení, která nejsou Metodickým pokynem OP LZZ vůbec popsána (JRBU, JRSU).
- Povinnost Zadavatele sepsat o výběru Zprávu o posouzení a hodnocení nabídek.
- Zpráva o posouzení a hodnocení nabídek, oznámení, resp. výzva k zahájení zadávacího řízení a výsledek zadávacího řízení musí být jako doklad o provedení zadávacího řízení předloženy poskytovateli nejpozději společně s první žádostí o platbu po ukončení výběru, která obsahuje prokazované způsobilé výdaje vztahující se k zadávacímu řízení.

Shrnutí:

Metodický pokyn OP LZZ je pro Zadavatele závazným předpisem, kterým je povinen řídit se při zadávání veřejných zakázek v rámci realizace Projektu. Metodický pokyn OP LZZ stanoví především základní zásady zadávání zakázek v OP LZZ bez ohledu na předpokládanou hodnotu veřejné zakázky či druh zadávacího řízení. Vedle těchto základních zásad stanoví podrobná pravidla zejména pro případy, kdy Zadavatel zadává veřejnou zakázku malého rozsahu a nezvolí dobrovolný postup dle ZVZ.

4. Směrnice

Směrnice ve znění účinném ode dne 15. 10. 2012 byla schválena usnesením Rady Jihočeského kraje č. 911/2012/RK-99 ze dne 9. 10. 2012. Směrnice stanoví zásady pro zadávání jakýchkoliv veřejných zakázek Zadavatelem a jím zřízenými příspěvkovými organizacemi a založenými obchodními společnostmi.

Ve Směrnici je stanovena řada pravidel, jako např. ta, že podlimitní zakázky na služby se zadávají zjednodušeným podlimitním řízením dle ustanovení § 38 ZVZ, když výjimky

³ Povinnost vyzvat písemně k podání nabídky určitý počet dodavatelů platí pro veřejné zakázky malého rozsahu na stavební práce, jejich hodnota přesáhne 1 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty. Pod tuto hodnotu povinnost vyzvat určitý počet dodavatelů stanovena není, pouze se doporučuje oslovit alespoň 3 dodavatele.

v odůvodněných případech může stanovit rada kraje na návrh administrátora s podrobným zdůvodněním vhodnosti navrženého postupu. O zadání nadlimitních a podlimitních zakázek nad finanční limit 1 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, včetně případného určení uchazečů, kteří budou přímo vyzváni k podání nabídky, rozhoduje vždy rada kraje.

Podle článku 5 odst. 3 Směrnice v případě zadávání veřejné zakázky dle ZVZ, kdy by měla být hodnocena jen jedna nabídka, je zadavatel povinen zadávací řízení zrušit.

Směrnice upřesňuje rovněž postup při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu.

Shrnutí:

Z hlediska této Metodiky je významné ustanovení článku 5 odst. 3 Směrnice, kde je stanoveno pravidlo, že v případě veřejné zakázky zadávané dle ZVZ, kde by měla být hodnocena pouze jedna nabídka, je povinen zadavatel zadávací řízení zrušit.⁴

Čl. 3

Zákon o sociálních službách a jeho specifik

1. Pojem sociální služba

Sociální službou se ve smyslu ustanovení § 3 písm. a) zákona o sociálních službách rozumí činnost nebo soubor činností podle tohoto zákona zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.

Poskytovateli sociálních služeb jsou při splnění podmínek stanovených zákonem o sociálních službách územní samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby a ministerstvo a jím zřízené organizační složky státu.

Sociální služby zahrnují

- a) sociální poradenství,
- b) služby sociální péče,
- c) služby sociální prevence.

Sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní (formy poskytování sociálních služeb). Pro poskytování sociálních služeb se zřizují tato zařízení sociálních služeb:

- a) centra denních služeb,
- b) denní stacionáře,
- c) týdenní stacionáře,
- d) domovy pro osoby se zdravotním postižením,
- e) domovy pro seniory,
- f) domovy se zvláštním režimem,
- g) chráněné bydlení,
- h) azylové domy,

⁴ Výkladem lze dovodit, že se toto ustanovení nevztahuje na veřejné zakázky malého rozsahu, neboť dle Směrnice není Zadavatel povinen takové zakázky zadávat podle ZVZ.

- i) domy na půl cesty,
- j) zařízení pro krizovou pomoc,
- k) nízkoprahová denní centra,
- l) nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- m) noclehárny,
- n) terapeutické komunity,
- o) sociální poradny,
- p) sociálně terapeutické dílny,
- q) centra sociálně rehabilitačních služeb,
- r) pracoviště rané péče,
- s) intervenční centra,
- t) zařízení následné péče.

Sociální služby se poskytují osobám bez úhrady nákladů nebo za částečnou nebo plnou úhradu nákladů. Sociálními službami poskytovanými bez úhrady jsou např. sociální služby intervenčních center, služby sociálně terapeutických dílen (s výjimkou základní činnosti poskytované podle § 67 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách), terénní programy. Za poskytování sociálních služeb v azylových domech a domech na půl cesty hradí osoby úhradu za ubytování a stravu, jejíž maximální výši stanoví prováděcí právní předpis. Za poskytování podpory samostatného bydlení hradí osoby úhradu za základní činnosti v rozsahu stanoveném smlouvou, jejíž maximální výši stanoví prováděcí právní předpis.

2. Poskytovatelé sociální služby

Sociální služby lze poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb, není-li v ustanovení § 83 a 84 zákona o sociálních službách stanoveno jinak; toto oprávnění vzniká rozhodnutím o registraci.

Zákon o sociálních službách stanoví podmínky registrace, mezi které patří mimo jiné i prokázání odborné způsobilosti všech fyzických osob, které budou přímo poskytovat sociální služby, vlastnického nebo jiného práva k objektu nebo prostorám, v nichž budou poskytovány sociální služby, a zajištění materiálních a technických podmínek odpovídajících druhu poskytovaných sociálních služeb. Registrační orgán, kterým je krajský úřad, vydá rozhodnutí o registraci, jestliže žadatel prokáže, že splňuje všechny zákonné podmínky registrace.

3. Působnost kraje a krajského úřadu

Krajský úřad vede registr poskytovatelů sociálních služeb, do kterého zapisuje poskytovatele sociálních služeb, kterým bylo vydáno rozhodnutí o registraci.

Krajský úřad v rámci své působnosti při zajišťování sociálních služeb mimo jiné na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje a koordinuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob.

Kraj v rámci své působnosti zejména:

- a) zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území

d) zpracovává střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby, a informuje obce na území kraje o výsledcích zjištěných v procesu plánování; při zpracování plánu kraj přihlíží k informacím obce sděleným podle ustanovení § 94 písm. e) zákona o sociálních službách a k údajům uvedeným v registru podle ustanovení § 85 odst. 5 zákona o sociálních službách,

g) zajišťuje dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb.

Plánem rozvoje sociálních služeb se rozumí dle zákona o sociálních službách výsledek procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů, jehož obsahem je popis způsobu zpracování plánu, popis a analýza existujících zdrojů a potřeb osob, kterým jsou sociální služby určeny, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.

Dne 2. 11. 2010 byl usnesením Zastupitelstva Jihočeského kraje č. 383/2010/ZK-18 schválen Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2011 – 2013. Zadavatel dále zpracoval Akční plán střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje pro rok 2012.

Shrnutí:

Sociální služby mohou v souladu se zákonem o sociálních službách poskytovat výlučně subjekty, které jsou nositeli oprávnění k poskytování sociálních služeb, které vzniká na základě rozhodnutí o registraci. Podmínky registrace jsou stanoveny taxativně zákonem o sociálních službách.

Zadavatel je povinen zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území a zpracovávat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby, jakož i zajišťovat dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb.

V řadě případů v rámci existující sítě sociálních služeb existuje pro určité území v rámci Jihočeského kraje, ve kterém Zadavatel zjistil potřebu poskytování určité sociální služby, a určitou cílovou skupinu osob, právně i fakticky pouze jediný poskytovatel konkrétní sociální služby, který splňuje podmínky jejího poskytování, a tedy jediný poskytovatel sociální služby, který je schopen a oprávněn v rámci zadávacího řízení podat nabídku.

Čl. 4 Projekt

1. Druhy sociálních služeb v Projektu

Podle Žádosti Zadavatele realizace Projektu zajistí dostupnost 6 vybraných druhů sociálních služeb, zejména pak služeb prevence, na území Jihočeského kraje. Projekt se zaměří na zajištění následujících druhů sociálních služeb:

- azylové domy,
- sociálně terapeutické dílny,
- terénní programy,
- podpora samostatného bydlení,
- domy na půl cesty,
- intervenční centra.

Dle Žádosti Zadavatele se jedná o služby:

- jejichž potřebnost a podpora vychází ze SPRSS JČK a aktuálních podkladů k jeho aktualizaci,
- mají nižší možnost využít alternativních zdrojů financování,
- 2 z daných služeb zajišťuje v současnosti na území Jihočeského kraje pouze 1 poskytovatel, a proto je nutné tyto služby zachovat,
- s ohledem na jejich potřebu se jedná o služby dlouhodobě udržitelné,
- služby sociálně terapeutických dílen a podpory samostatného bydlení pak navazují na další individuální projekt JČK - transformace pobytového zařízení pro osoby s postižením.

2. Východiska a cíle Projektu

Projekt vychází jednak z aktuálního znění Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Jihočeském kraji pro období 2011 - 2013, který byl připravován ve spolupráci s obcemi na území Jihočeského kraje, a dále navazuje na zkušenosti získané v průběhu realizace předchozího projektu.

Hlavní cílovou skupinou Projektu jsou uživatelé výše uvedených sociálních služeb. Obecně lze definovat cílovou skupinu jako osoby sociálně vyloučené nebo osoby ohrožené sociálním vyloučením. Cílem Projektu je tedy podpořit aktivity sociálních služeb, které přispějí k návratu cílové skupiny na trh práce, a umožnit těmto osobám plnohodnotně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života. Cílové skupiny, tj. příjemci sociálních služeb, se mohou v jednotlivém případě lišit, ačkoli se jedná o sociální službu spadající pod jedno ustanovení zákona (např. v případě sociální služby azylové domy si poskytovatelé této sociální služby mohou rozhodnout, pro jaký okruh příjemců bude sociální služba určena – např. pro muže, matky s dětmi apod.).

Hlavním cílem Projektu je zlepšení přístupu k zaměstnání osob sociálně vyloučených nebo osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje. Tohoto cíle má být dosaženo díky realizaci klíčových aktivit Projektu, které jsou zaměřeny na zajištění a zvyšování dostupnosti vybraných druhů sociálních služeb na území Jihočeského kraje, které poskytují služby výše uvedeným osobám a přispívají tak k jejich návratu na trh práce nebo díky zvyšování kompetencí těchto osob jim rozšiřují možnosti návratu na trh práce.

Současně Projekt počítá i s rozvojem těchto služeb a to tam, kde se tento rozvoj prokáže jako potřebný a žádoucí. Jedním z podkladů pro posouzení potřebnosti rozvoje bude SPRSS JČK, metodiky vycházející z šetření v terénu a podklady poskytnuté samotným poskytovatelem.

Shrnutí:

Projekt se zaměřuje na poskytování 6 vybraných druhů sociálních služeb dle zákona o sociálních službách. Cílovou skupinou jsou osoby sociálně vyloučené nebo osoby ohrožené sociálním vyloučením. Projekt vychází zejména ze SPRSS JČK, ze kterého vyplývají potřeby Zadavatele, které projekt reflektuje výběrem sociálních služeb a cílových skupin.

Čl. 5

Analýza možností Zadavatele při realizaci zadávacích řízení s cílem eliminovat riziko nutnosti zrušit zadávací řízení z důvodu podání pouze jediné nabídky

1. ZVZ versus KZ

Zadavatel je povinen v první řadě rozhodnout podle předmětu zadávání (tj. podle typu sociální služby, toho, zda se jedná o úhradovou službu, resp. zda dochází k přenosu podstatné části rizik spojených s braním užitků na koncesionáře apod.), zda je povinen postupovat dle ZVZ nebo dle KZ, resp. zda se jedná o veřejnou zakázku či koncesi.⁵

Důležitými znaky koncese, které musejí být splněny zároveň, jsou:

- právo „braní“ užitků od koncových uživatelů a
- s tím spojený přenos podstatné části rizik spojených s braním užitků vyplývajících z poskytování služeb na koncesionáře.

V této souvislosti je zásadní otázka výkladu sousloví „podstatnou částí rizik spojených s braním užitků“. KZ bližší definici neposkytuje. Nejvýznamnějším rizikem spojeným s poskytováním služby je riziko poptávky, tj. závislost příjmu koncesionáře na míře využití předmětu koncese. Jinými slovy zisk koncesionáře je přímo závislý na míře využívání poskytované služby, potažmo na výši vybraných poplatků. Pro koncesionáře existuje riziko, že se dostane do ztráty, eventuelně že se mu nevrátí jeho počáteční investice, pokud služba nebude využívána.⁶

⁵ V Metodice KHK její zpracovatelé dospívají k následujícímu závěru: „Pokud bude Zadavatel poptávat službu, za kterou poskytovateli náleží užitky v podobě plateb od klientů / příjemců sociální služby a zároveň objem těchto plateb svědčí o podstatném přenosu rizik poptávky po službách na poskytovatele, musí zadavatel zvážit formu koncesního řízení a mezi ním a poskytovatelem sociální služby vznikne koncesní vztah. Většinou se jedná o dlouhodobější vztah, kde právě příjem užitků od třetích osob představuje přechod rizik na koncesionáře, neboť zadavatel koncesionáři tyto užitky negarantuje. V případě, že ve vztahu mezi zadavatelem a poskytovatelem sociální služby nebude prvek přenosu rizik v podobě podstatného příjmu užitků koncesionáře, jedná se o vztah dle ZVZ a k výběru poskytovatele sociální služby dojde jedním z řízení upravených v ZVZ.“

⁶ Právní analýza II k tomu říká následující: „Na základě této definice lze pak dovodit, že za koncesi je možno považovat pouze takový vztah, v němž na koncesionáře přejde alespoň riziko provozu, představované zejména rizikem dostupnosti služeb a rizikem poptávky trhu po službách (a tedy i rizikem inkasa plateb za využívání těchto služeb/díla); v koncesním vztahu tedy musí existovat jistý „komerční prvek“ využitelnosti služeb ze strany třetích osob (uživatelů sociální služby). Z uvedeného pak plyne, že úhradové služby, při nichž poskytovatel sociální služby je nadán právem vybírat poplatky od uživatelů (a nese riziko provozu i poptávky), mohou mít výrazné znaky koncese. Naproti tomu služby, kdy poskytovatel od uživatelů poplatky nevybírá, a tedy jeho činnost je hrazena zadavatelem, budou mít výrazné znaky veřejné zakázky. Definitivní posouzení je však nezbytné učinit vždy až před samotným zadáním v návaznosti na analýzu konkrétních aspektů poskytování předmětné sociální služby.“

Z povahy věci proto vyplývá, že uvažovat nad možností koncese připadá v úvahu pouze u služeb úhradových. U služeb, za jejichž poskytování úhrada nenáleží, lze dospět k závěru, že se o koncesi nejedná.

Pokud jde o úhradové sociální služby, je nutné vzít v úvahu specifika poskytování sociálních služeb. S ohledem na konkrétní vybrané sociální služby, jejichž dostupnost má být realizací Projektu zajištěna, je nutné vyjít z těchto předpokladů:

- příjmy poskytovatele dané sociální služby ze strany osob, kterým je sociální služba poskytována, tvoří úhrada za určité, zákonem o sociálních službách vyjmenované služby (ubytování, stravu, základní činnosti) pouze z části, když maximální výše takové úhrady je stanovena právním předpisem,
- taková úhrada ze strany osob, kterým jsou sociální služby poskytovány, zpravidla nepokryje náklady na takové poskytování sociální služby,
- platba poskytovateli sociální služby ze strany Zadavatele dle smlouvy o zajištění sociální služby je určena na zajištění dostupnosti vybrané sociální služby (tj. na zajištění požadované kapacity pro určitý počet uživatelů) a na zajištění poskytování služby (tj. kryje náklady poskytovatele sociální služby související s poskytováním takové služby).

Závěr:

Po posouzení shora uvedeného lze dospět k závěru, že by uzavřením smlouvy mezi Zadavatelem a poskytovatelem nemělo dojít k přenosu podstatné části rizik spojených s braním užitků na poskytovatele sociální služby, tj. nejedná se o koncesi dle KZ. Tento závěr je podpořen jak stanoviskem uvedeným k této problematice v Metodice KHK, tak tím, že ani v případě realizace předchozího individuálního projektu nebylo nikdy ze strany Zadavatele postupováno dle KZ, nýbrž vždy Zadavatel zadával veřejné zakázky v souladu se ZVZ (i v předchozím individuálním projektu se jednalo z části o totožné sociální služby).

Rovněž je nutné uvést, že pokud bude Zadavatel postupovat dle ZVZ, je vázán přísnějšími pravidly než v případě postupu dle KZ (zejména z důvodu tzv. malé koncese a možné výjimky z povinnosti Zadavatele postupovat dle KZ, jak uvedeno v článku 2 odst. 2.2. této Metodiky, kdy hranice pro tzv. malou koncesi, vázaná na předpokládaný příjem koncesionáře, je vyšší než v případě např. veřejné zakázky malého rozsahu).

V další části je tedy rozebrán podrobně postup Zadavatele dle ZVZ.

2. Postup dle ZVZ

Základním kritériem majícím vliv na postup Zadavatele při aplikaci jednotlivých ustanovení ZVZ je předpokládaná hodnota veřejné zakázky.

V případě, že se jedná o veřejnou zakázku malého rozsahu, není Zadavatel povinen postupovat dle ZVZ, je ale povinen dodržovat ustanovení § 6 ZVZ, a dále je povinen postupovat v souladu s článkem 2 Metodického pokynu OP LZZ a dle Směrnice.⁷

⁷ Zde lze uvést zajímavý názor uvedený v Metodice KHK: „Zadavatel i v případě zakázky malého rozsahu může zvážit možnost dobrovolného postupu dle ZVZ. V oblasti sociálních služeb se nám tento postup zdá vhodný, neboť se může zadavateli stát, že nebude mít k dispozici okruh 3 potencionálních poskytovatelů, které by oslovil. Proto i u zakázek, jejichž hodnota odpovídá zakázce malého rozsahu, je vhodné u sociálních služeb

V případě vyšší předpokládané ceny veřejné zakázky než je hranice stanovená pro veřejnou zakázku malého rozsahu, je Zadavatel povinen postupovat dle ZVZ, dle Metodického pokynu OP LZZ a dle Směrnice.

Za účelem eliminace rizika zrušení zadávacího řízení z důvodu dle ustanovení § 84 odst. 1 písm. e) ZVZ v případě, kdy dle objektivního a prokazatelného zjištění Zadavatele poptávanou sociální službu v daném území poskytuje pouze jediný poskytovatel sociálních služeb, se jako nejvhodnější jeví možnost zadat veřejnou zakázku formou jednacích řízení bez uveřejnění – JŘBU, pokud to ZVZ připouští, resp. pokud jsou splněny podmínky pro zadání veřejné zakázky tímto druhem zadávacího řízení.

Další formy zadávacího řízení, které připadají v úvahu, jsou jednacích řízení s uveřejněním – JŘSU, otevřené řízení, užší řízení, zjednodušené podlimitní řízení. Při těchto formách zadávacích řízení ale bude Zadavatel povinen v případě, že obdrží pouze jednu nabídku, zadávací řízení zrušit dle ustanovení § 84 odst. 1 písm. e) ZVZ.

3. JŘBU

Podle ustanovení § 23 odst. 4 ZVZ Zadavatel může zadat veřejnou zakázku v JŘBU pouze tehdy, jestliže

- a) veřejná zakázka může být splněna z technických či uměleckých důvodů, z důvodu ochrany výhradních práv nebo z důvodů vyplývajících ze zvláštního právního předpisu pouze určitým dodavatelem, nebo
- b) veřejnou zakázku je nezbytné zadat v krajně naléhavém případě, který zadavatel svým jednáním nezpůsobil a ani jej nemohl předvídat, a z časových důvodů není možné zadat veřejnou zakázku v jiném druhu zadávacího řízení.

Pro účely této Metodiky a pro postup Zadavatele je rozhodující především výklad výše citovaného ustanovení písm. a) § 23 odst. 4, a to konkrétně výklad termínů „z *technických důvodů*“ a „z *důvodů vyplývajících ze zvláštního právního předpisu*“.⁸

Jak již bylo řečeno v článku 3. této Metodiky, poskytovat sociální služby může pouze:

- a) právní subjekt, který je nositelem oprávnění k poskytování sociálních služeb, které vzniká registrací dle zákona o sociálních službách,
- b) právní subjekt, který doloží příslušnému krajskému úřadu vlastnické nebo obdobné právo k objektu nebo prostorám, v nichž budou poskytovány sociální služby (podmínka registrace),

postupovat v souladu se ZVZ a případně zvolit jednacích řízení bez uveřejnění nebo nějaký jiný druh řízení dle zákona."

⁸ Nad rámec předmětu Metodiky ještě uvádíme, že Zadavatel může zadat veřejnou zakázku v JŘBU, jestliže v předchozím otevřeném řízení, užším řízení, zjednodušeném podlimitním řízení či jednacím řízení s uveřejněním nebyly podány žádné nabídky či byly podány pouze nevhodné nabídky podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. a) ZVZ (tj. nabídky nesplňující požadavky zadavatele na předmět plnění veřejné zakázky). Tento postup ovšem předvídá nejprve realizovat jiný druh řízení, ve kterém nebude podána žádná řádná nabídka. Nelze tedy očekávat, že by tento postup byl pro Zadavatele výhodným.

- c) právní subjekt, který doloží příslušnému krajskému úřadu doklad o zajištění materiálních a technických podmínek odpovídajících druhu poskytovaných sociálních služeb (podmínka registrace),
- d) právní subjekt, který bude schopen zajistit poskytování sociální služby fyzickými osobami, které jsou odborně způsobilé (podmínka registrace).

Zadavatel je přitom zároveň povinen zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území, zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby, a zajistit dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb.

Za účelem naplnění svých povinností zajistit dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území a v souladu s potřebami definovanými Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2011 - 2013 specifikoval Zadavatel jako žadatel o dotaci na Projekt sociální služby, jejichž poskytování na území Jihočeského kraje je dle jeho zjištění nutné v rámci Projektu podpořit tak, aby byl splněn účel dotace, tj. podpora sociálního začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením zajištěním a zvýšením dostupnosti vybraných druhů sociálních služeb na území Jihočeského kraje.

Sociální služby musí být v souladu s principem rovných příležitostí k dispozici každému, kdo pomoc potřebuje, musí umožnit řešení situace konkrétního uživatele v jeho přirozeném prostředí při zachování co nejvyšší míry samostatnosti a způsobem, který je v souladu s jeho zájmy a potřebami. Je zřejmé, že poskytování sociálních služeb je zpravidla úzce vázáno na určitou oblast a tedy na poskytovatele sociálních služeb působícího v této konkrétní oblasti.

Právě v těchto výše popsanych specifikách sociálních služeb lze spatřovat „*důvody vyplývající ze zvláštního právního předpisu*“, jelikož právě zákon o sociálních službách, podmiňující způsobilost poskytovat sociální služby registrací a dalšími výše uvedenými podmínkami, vytváří situace, kdy může být určitá veřejná zakázka splněna pouze určitým dodavatelem, neboť v daném území, ve kterém vznikla dle zjištění Zadavatele potřeba poskytování určité sociální služby pro určitou cílovou skupinu, je schopen danou sociální službu poskytnout pouze jediný registrovaný poskytovatel sociálních služeb.

V úvahu je možné nabídnout též takový výklad ustanovení § 23 odst. 4 písm. a) ZVZ, dle kterého může být za situace popsané v předchozí větě veřejná zakázka splněna pouze určitým dodavatelem z „*technických důvodů*“ (neboť pouze jediný poskytovatel sociálních služeb v daném území disponuje hmotným zázemím, které je podmínkou registrace dle zákona o sociálních službách a podmínkou poskytování takové sociální služby).

Je nutné pamatovat na to, že každá určitá veřejná zakázka musí být z výše uvedených hledisek posuzována vždy v reálném čase a samostatně, a to s ohledem na povahu, druh a formu sociální služby, území, na kterém má být její poskytování zajištěno (resp. kde vznikla potřeba jejího poskytování), cílovou skupinu, pro kterou má být sociální služba poskytována, a všechny poskytovatele, kteří by připadali v úvahu při jejím poskytování.

Bude nezbytně nutné, aby Zadavatel odpovědně provedl vlastními silami analýzu trhu poskytovatelů sociálních služeb za účelem zjištění, jaké subjekty – poskytovatelé sociálních služeb – mohou reálně nabídnout a zajistit Zadavateli poskytnutí příslušné sociální služby, zejména s ohledem na zázemí nutné k poskytování těchto sociálních služeb. Zadavatel bude

rovněž nucen zvážit, zda konkrétní sociální služba může být poskytována výlučně ve vztahu k určitému zařízení (tj. její poskytování je podmíněno právě materiálním a technickým zázemím a relevantním právním vztahem k určitému objektu), případně zda takovým zařízením disponuje jeden či více poskytovatelů sociálních služeb, či zda může být sociální služba v určitém území, ve kterém je zjištěna její potřeba, poskytována i bez potřebného zázemí.

Způsob, jakým Zadavatel provede potřebná zjištění, závisí na jeho rozhodnutí, lze nicméně doporučit po provedené analýze možných poskytovatelů sociálních služeb s ohledem na místo jejich působení a cílovou skupinu, které má být sociální služba poskytována, též např. oslovení těchto poskytovatelů sociálních služeb kvalifikovaným dotazem za účelem zjištění, zda mají možnost požadovanou sociální službu v určité lokalitě poskytovat. Dotaz by měl být písemný a evidován dle vnitřních pravidel Zadavatele. Měl by tvořit součást dokumentace o veřejné zakázce.

Závěr:

Důvod vyplývající ze zvláštního právního předpisu, uvedený v ustanovení § 23 odst. 4 písm.

a) ZVZ lze vykládat tak, že poskytování sociálních služeb je upraveno na základě registračního principu jednotlivých poskytovatelů zákonem o sociálních službách, který stanovuje nezbytné podmínky registrace subjektů (tj. zejména vázanost poskytování sociální služby na určitý objekt či prostory, ke kterému má poskytovatel právní důvod užívání, když z této vázanosti vyplývá vztah poskytovatele sociálních služeb k určitému místu – území, kterým je pak definována jeho působnost). Zákon o sociálních službách ukládá Zadavateli povinnost zajistit dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb. Zákon o sociálních službách tedy stanovuje podmínky, které mohou zapříčinit, že v určitém konkrétním případě může být veřejná zakázka ve stanovené lokalitě poskytnuta pouze jediným dodavatelem.

Jako variantu výkladu možného postupu dle JŘBU (tj. dle § 23 odst. 4 písm. a) ZVZ) lze zvážit takovou argumentaci, že pokud na určitém území, ve kterém vznikla potřeba poskytování určité sociální služby, působí pouze jediný registrovaný poskytovatel sociálních služeb, který disponuje potřebným materiálním, technickým zázemím a vlastnickým nebo jiným právem k prostorám, ve kterých je sociální služba poskytována, může být taková veřejná zakázka splněna pouze tímto určitým dodavatelem z technických důvodů.

V případě, že se dle prokazatelného a objektivního zjištění Zadavatele, který vykoná za účelem takového zjištění vše, co lze po něm spravedlivě požadovat, ohledně určité veřejné zakázky na poskytování sociálních služeb v konkrétní lokalitě ukáže, že takovou určitou veřejnou zakázku je reálně schopen splnit pouze jeden dodavatel – poskytovatel sociálních služeb, který je nositelem požadovaných vlastností, mohl by Zadavatel postupovat tak, že veřejnou zakázku zadá formou JŘBU v souladu s ustanovením § 23 odst. 4, písm. a) ZVZ. Podmínkou ale je, že nemožnost ostatních dodavatelů poskytnout Zadavateli jím požadované plnění v určité lokalitě bude objektivní a prokazatelná⁹, tj. Zadavatel bude objektivně mít možnost zadat veřejnou zakázku pouze jedinému Zadavateli.

Tento postup je v souladu se ZVZ.

⁹ Viz. dopis Bc. Vladimíra Šišky, 1. náměstka ministra MPSV ze dne 24. 9. 2012

Je však vhodné zdůraznit, že tento postup není předjímán ve Směrnici, kde je stanovena povinnost v případě, že Zadavatel obdrží pouze jednu nabídku, takové zadávací řízení zrušit. Nicméně, Směrnice upravuje veřejné zadávání obecně a nereflektuje specifickou zadávání veřejných zakázek v rámci sociálních služeb. Tuto specifickou naopak reflektuje tato Metodika, která proto v těchto případech doplňuje informace uvedené ve Směrnici a upřesňuje postup Zadavatele v případě zadávání veřejných zakázek ve specifické oblasti soc. služeb. Tato Metodika, která byla vtělena do podoby Metodického pokynu ve smyslu článku 1, odst. 2 písm. d) Rozhodnutí ředitele KÚ, bude předložena na vědomí Radě Jihočeského kraje, a to s ohledem na výše popsané obecné znění Směrnice k situacím, kdy Zadavatel v zadávacím řízení obdrží jedinou nabídku, a vzhledem k tomu, že tato Metodika ve vztahu ke Směrnici upřesňuje postup Zadavatele v případě zadávání veřejných zakázek ve specifické oblasti sociálních služeb, a v rámci toho i jeho postup v případě existence jediného potencionálního dodavatele – poskytovatele sociálních služeb, a při vědomí té skutečnosti, že Směrnice jakožto vnitřní předpis Jihočeského kraje podléhá schválení radou Jihočeského kraje.

Konečně z pohledu MPSV by v případě navrhovaného postupu bylo vhodné využít institutu dobrovolného oznámení podle ustanovení § 146 odst. 2 ZVZ jakožto jistě příhodné možnosti získat zpětnou vazbu ke zvolenému postupu a právní jistotu plnění smlouvy.¹⁰ Tento postup, tj. zveřejnění dobrovolného oznámení dle § 146 odst. 2 ZVZ, lze rovněž jednoznačně doporučit.

4. Další druhy zadávacích řízení, zejména otevřené řízení, užší řízení a jednací řízení s uveřejněním

V případě, že Zadavatel v rámci průzkumu možnosti zadat zadávací řízení zjistí, že požadované sociální služby v rámci určité veřejné zakázky může zajistit více poskytovatelů, nelze uplatnit ustanovení § 23 odst. 4 písm. a) ZVZ a postupovat dle JŘBU. Zadavatel tedy musí v případě, že se nejedná o zakázku malého rozsahu, postupovat dle ZVZ a zvolit jiný vhodný druh zadávacího řízení.

Jelikož ve zjednodušeném podlimitním řízení je Zadavatel dle § 38 odst. 1 ZVZ povinen vyzvat písemnou výzvou nejméně 5 zájemců k podání nabídky a k prokázání splnění kvalifikace, je otázkou, zda v rámci trhu sociálních služeb je reálné oslovit takový počet zájemců. S ohledem na závěry uvedené v Metodice výše to nelze předpokládat, tj. použití této formy zadávacího řízení se nejeví jako vhodné.

Podmínkou použití soutěžního dialogu je, že se jedná o veřejnou zakázku se zvláště složitým předmětem plnění, pokud použití otevřeného řízení či užšího řízení není s ohledem na povahu předmětu plnění veřejné zakázky možné.

V úvahu tedy připadají zejména otevřené řízení, užší řízení a jednací řízení s uveřejněním. Ani v jednom případě se však Zadavatel nezbavuje povinnosti zrušit zadávací řízení v případě, že bude podána pouze jedna nabídka.

Volba druhu zadávacího řízení náleží Zadavateli. Obecně lze říci, že nejrozšířenějšími druhy zadávacích řízení je otevřené řízení a užší řízení, které lze použít bez splnění nějakých zvláštních zákonných podmínek.

¹⁰ Dtto vysvětlivka pod bodem 9

Pokud jde o JŘSU, pak je nutné upozornit, že je tento druh zadávacího řízení možné použít pouze, pokud tak stanoví ustanovení § 22 ZVZ.

Dle ustanovení § 22 odst. 1 ZVZ je možné JŘSU použít tehdy, jestliže v předchozím otevřeném řízení, užším řízení, zjednodušeném podlimitním řízení nebo soutěžním dialogu byly podány pouze neúplné nebo nepřijatelné nabídky, Zadavatel podstatně nezmění zadávací podmínky a zahájí JŘSU bezodkladně po zrušení předchozího zadávacího řízení. ZVZ stanoví, co je myšleno neúplnými a nepřijatelnými nabídkami.

Podle ustanovení § 22 odst. 5 ZVZ Zadavatel může zadat veřejnou zakázku v JŘSU, jde-li o veřejnou zakázku na služby uvedené v příloze č. 2 ZVZ. V příloze č. 2 ZVZ jsou uvedeny mimo jiné tyto služby:

Zdravotní a sociální služby, kategorie 25, referenční číslo CPC 93, referenční čísla CPV 79611000-0, a od 85000000-9 do 85323000-9 (kromě 85321000-5 a 85322000-2).

Mezi tyto služby patří:

- sociální péče a související služby,
- sociální péče,
- ústavní sociální péče,
- sociální zařízení pro starší občany,
- sociální zařízení pro tělesně a duševně postižené,
- sociální zařízení pro děti a mládež,
- mimoústavní sociální péče,
- pečovatelská služba,
- péče o děti,
- péče o tělesně nebo duševně postižené děti a mladé lidi,
- dodávky do domu,
- pomocné a poradenské služby,
- pomocné služby,
- poradenské služby,
- pomoc při plánování rodiny,
- mimoústavní pečovatelské služby,
- rehabilitační služby,
- rehabilitace při nemocech z povolání,
- služby obyvatelstvu,
- zdravotnické služby veřejnosti,
- domácí ošetření,
- domácí lékařské ošetření, služby poskytované sestrami.

V případě, že by Zadavatel zadával veřejnou zakázku na poskytnutí sociální služby, kterou je možné zahrnout do služeb uvedených v příloze č. 2 ZVZ, může pro zadání veřejné zakázky použít JŘSU. JŘSU má pro Zadavatele výhodu v tom, že po otevření obálek s nabídkami a jejich posouzení a hodnocení Zadavatel vyzve uchazeče, kteří nebyli vyloučeni, k prvnímu jednání o nabídkách. Zadavatel je oprávněn jednat s uchazeči o všech podmínkách plnění obsažených v nabídkách, zejména o podmínkách, které jsou předmětem hodnocení.

Závěr:

V případě, že Zadavatel po provedené analýze trhu poskytovatelů sociálních služeb zjistí, že určitou sociální službu v dané lokalitě, ve které byla zjištěna potřeba jejího zajištění, je schopno poskytovat více poskytovatelů sociálních služeb, záleží na volbě Zadavatele, jaký druh zadávacího řízení zvolí – zda otevřené řízení, užší řízení či JŘSU. V rámci vyjednání nejvýhodnějších podmínek je možné v případě, že by poptávaná sociální služba spadala do přílohy č. 2 ZVZ, zvolit JŘSU. V případě, že by byla podána pouze jedna nabídka v některém z těchto třech druhů zadávacího řízení, je Zadavatel povinen postupovat dle ustanovení § 84 odst. 1 písm. e) ZVZ a zadávací řízení zrušit.

Čl. 6

Závěrečná ustanovení

Tato Metodika byla zpracována k datu 7. 12. 2012 a Zpracovatelé vycházeli při její tvorbě z právních předpisů a jiných závazných právních aktů uvedených v článku 1 odst. 1.3. Metodiky, účinných k tomuto datu.

K závěrům v této Metodice uvedeným je nutné přistupovat tak, že se jedná o právní výklad závazných právních předpisů, který se ale z důvodu absence jakékoli rozhodovací činnosti příslušných správních či soudních orgánů, oprávněných posoudit v každém konkrétním případě postup Zadavatele a jeho soulad s právním řádem ČR v oblasti zpracované Metodikou, nemůže opřít o výklad či stanoviska těchto příslušných orgánů. Důvodem je i relativně krátká doba účinnosti novely ZVZ, zejména ustanovení § 84 odst. 1 písm. e) ZVZ. Z tohoto důvodu nelze vyloučit, že stanovisko těchto orgánů může být po posouzení určitého případu odlišné.